

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

Кафедра журналістики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні проблеми сучасної журналістики

Освітня програма **06 Журналістика та медіакомунікація**

Спеціальність **061 Журналістика**

Галузь знань **06 Журналістика**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26”серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Актуальні проблеми сучасної журналістики
Викладач (-і)	Потятинник Борис Володимирович, доктор філологічних наук, професор
Контактний телефон викладача	+380506780216
E-mail викладача	Borys.potyatynyk@gmail.com
Формат дисципліни	нормативна
Обсяг дисципліни	3 кредити, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	
2. Анотація до курсу	
<p>Предметом вивчення курсу є медіа та комунікативні технології, вплив на який спричиняє поширення і активне використання медіа технологій. Завдяки курсу магістранти отримують розуміння тенденцій розвитку журналістики та її місця у суспільстві, а також знання про особливості поширення інформації в медіа загалом. Міждисциплінарні зв'язки: навчальний курс має міждисциплінарний характер і тісно пов'язаний з іншими дисциплінами магістерської програми з журналістики та медіакомунікацій, зокрема «Соціальні комунікації», «Теорія та історія журналістики», «Медіакритика», «Вплив медій на формування громадської думки», «Критика нових медіа» тощо.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета. Формування системи знань із тенденцій розвитку журналістики та її ролі в суспільстві; завдань, видів і характеру журналістської діяльності, парадоксів і складностей професії, умов роботи журналістів; історії і системи журналістської освіти, з форм навчальної діяльності і правил раціональної організації розумової діяльності, вивчення сутності інформаційних процесів; специфіки журналістської роботи; видів і специфіки журналістської роботи.</p> <p>Цілі. Виклад актуальних напрямків творчої діяльності того чи того виду ЗМК; методики роботи журналіста кожного виду ЗМІ; аспектів діяльності ЗМК через врахування інтересів аудиторії, системи рейтингового вимірювання якості інформаційного продукту, з'ясувати особливості інформаційного виробництва та внутрішньо редакційних комунікацій</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен</p> <p>знати: поняття професії як виду трудової діяльності, що потребує спеціальних знань, умінь і навичок, специфіку професії журналіста як сфери масово-інформаційної діяльності та фактора соціального управління; про засади свободи друку і журналістської діяльності, соціальної позиції і можливості її вільної реалізації; багатозначність поняття «свобода» і труднощі, пов'язані з його розумінням і використанням; розуміти місце журналістики в системі соціальних інститутів та державну політику в галузі ЗМІ, типологію, жанри та види ЗМІ;</p> <p>вміти: застосовувати на практиці професійні знання, уміння, навички а також принципи діяльності журналіста відповідно до способу поширення інформації.</p>	
5. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18 год
самостійна робота	60 год.
Ознаки курсу	

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
2 семестр	061 Журналістика	1 рік	Нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Вступ до навчального предмету. Суб'єкти інформаційного простору України	Лекція, практичне заняття	3, 4, 6, 7, 13, 17, 30, 32, 36	6	5 балів	1 тиждень
Тема 2. Особливості інформаційного простору України. Типологічна модель сучасної журналістики. Стан та перспективи розвитку сучасної регіональної преси	Лекція, практичне заняття	5, 6, 8, 9, 10, 17, 18, 22, 25, 32, 34, 40, 42	6	5 балів	1 тиждень
Тема 3. Сучасні українські ЗМІ: проблематика сьогодення Радіомовлення у системі сучасних засобів комунікації.	Лекція, практичне заняття	19, 23, 31, 45	6	5 балів	1 тиждень
Тема 4. Сучасна масово-інформаційна ситуація Сучасне телебачення: досвід, проблеми, стратегії.	Лекція, практичне заняття	20, 21, 26, 28, 31, 33	6	5 балів	1 тиждень
Тема 5. Тенденції інтернет-журналістики Інтернет-	Лекція, практичне заняття	15, 24, 27, 29	6	5 балів	1 тиждень

журналістика: специфіка та форми подачі інформації.					
Тема 6. Принципи діяльності журналіста 10 основних вмінь сучасного журналіста. Тенденції інтернет- журналістики. Юридичні та етичні норми діяльності журналіста на радіо та телебаченні	Лекція, практичне заняття	1, 2, 4, 11, 12, 14, 15, 29, 35, 37, 43, 45	6	5 балів	1 тиждень
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Поточне тестування та самостійна робота - 55 балів. Контрольна робота – 15 балів. Підсумкова письмова робота(екзамен) – 30 балів.				
Вимоги до письмової роботи	Письмова робота складається із трьох теоретичних та одного практичного завдання.				
Практичні заняття	Робота на семінарському занятті оцінюється за 5-бальною шкалою в залежності від повноти відповіді студента.				
Умови допуску до підсумкового контролю	Для отримання допуску до підсумкового контролю студентів необхідно отримати мінімум 25 балів за семінарські заняття чи завдання самостійної роботи.				
7. Політика курсу					
Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Пропущені практичні заняття необхідно відпрацювати, виконавши індивідуальні завдання. Пройти тести на сайті дистанційного навчання та написати контрольну роботу.					
8. Рекомендована література					
Базова					
1. Авраамов Д.С. Професійна етика журналіста / Д.С. Авраамов. – М.: Мысль, 1991. – 158 с.					
2. Блюм Р. Етика засобів масової інформації: проблематика та практика / Р. Блюм // Сучасне та майбутнє в плюралістичному суспільстві / за ред. Л.З. Москаленка та ін. – К. : Центр вільної преси, 1999. – С. 82–87.					
3. Всемирный доклад ЮНЕСКО по коммуникации и информации 1999–2000 гг. – М., 2000. – С. 39.					
4. Декларация обязанностей и прав журналистов // Франция: общие сведения о праве по вопросам печати. – 1995. – №37. – Рос.-фр. – Сер. Информационные и учебные материалы.					
5. Животко А. Історія української преси / А. Животко. – Мюнхен, 1989–1990.					
6. Законодавство // Голос України. – 1997. – 14 лист.					
7. Законодавство України : Про пресу України: Інформація і свобода слова. – К. : Молодь, 1997.					

8. Здоровега В.Й. Вступ до журналістики / В.Й. Здоровега. – Л., 1995.
9. Здоровега В.Й. Преса і влада / В.Й. Здоровега // Укр. періодика: історія і сучасність: тези доп. і повідомл. Всеукр. наук.-теорет. конф. 9–10 груд. 1993 р. – Л., 1993. – С. 8–13.
10. Здоровега В.Й. Українська періодика у сучасному національному просторі / В.Й. Здоровега // Укр. періодика: історія і сучасність: доп. та повідомл. Третьюї всеукр. наук.-теорет. конф. 22–23 груд. 1996 р. – Л., 1995. – С. 11–18.
11. Карпачова Н. Право на інформацію: свобода слова, думки, вільного вираження поглядів : щорічна доповідь Уповноваженого з прав людини / Н. Карпачова // Голос України. – 2001. – 10 груд.
12. Кодекс професійної етики українського журналіста // Журналіст України. – 1997. – № 5–6.
13. Конституція України. – К. : Преса України, 1996. – 80 с.
14. Кузнецова О.Д. Гарантировать журналисту особую социальную защиту / О.Д. Кузнецова // Журналистика в 1995 году: тез. науч.-практ. конф.: в 5 ч. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1996. – Ч. 3. – С. 10–12.
15. Кузнецова О.Д. До проекту Кодексу етики журналіста України / О.Д. Кузнецова // Укр. журналістика: історія і сучасність: Вісн. Львів. ун-ту. – 1997. – С. 21–25. – Сер. Журналістика.
16. Кузнецова О.Д. Журналістська етика та етикет: основи теорії, методики, дослідження трансформації незалежних видань України, регулювання моральних порушень: монографія / О.Д. Кузнецова. – Л.: Світ, 1998.
17. Кузнецова О.Д. Основи масової комунікації: навч. посіб. / О.Д. Кузнецова. – Л.: РВВ Львів, ун-ту, 1996. – 170 с.
18. Кузнецова О.Д. Правові гарантії незалежності преси / О.Д. Кузнецова // Українська періодика: історія і сучасність: Четверта всеукр. наук.-теорет. конф., 19–20 груд. 1997 р. – Л., 1997. – С. 142–145.
19. Кузнецова О.Д. Правові й етичні норми журналістики: тексти лекцій / О.Д. Кузнецова. – Л. : РВВ Львів, ун-ту, 1993.
20. Лазутина Г.В. Технология и методика журналистского творчества: метод, указания / Г.В. Лазутина. – М. : Изд-во МГУ, 1988.
21. Милль Дж.-Ст. О свободе / Дж.-Ст. Милль. – Лейпциг, 1861.
22. Мильтон Дж. О свободе печати / Дж. Мильтон. – М., 1907.
23. Москаленко А.З. Вступ до журналістики / А.З. Москаленко. – К.: Школяр, 1997. – 297 с.
24. Москаленко А.З. Два кити / А.З. Москаленко. – К., 1997. – 36 с.
25. Москаленко А.З. Етика журналіста: між боротьбою за тираж і об'єктивною інформацією / А.З. Москаленко // Матеріали наук.-практ. конф. «Українська журналістика – 97» / за заг. ред. А.З. Москаленка. – К.: Центр вільної преси, 1997.
26. Москаленко А.З. Журналістика в умовах гласності / А.З. Москаленко. – К., 1997.
27. Москаленко А.З. Комунікативна політологія / А.З. Москаленко. – К 1997. – 60 с.
28. Москаленко А.З. Теорія журналістики: підручник / А.З. Москаленко. К.: Експрес-об'ява, 1998. – 334 с.
29. Мюллер Й.П. Що таке етика мас-медіа? / Й.П. Мюллер // Сучасне та майбутнє в плюралістичному суспільстві / за ред. Л.З. Москаленка та ін. – К. : Центр вільної преси. 1999. – С. 77–82.
30. Оруу М. Основы публичного права / М. Оруу. – М., 1929.
31. Поппельман Б. Независимая журналистика и самоконтроль / Б. Поппельман // Право радио и телевидения в России: на пути к новой организации электронной преем. – Гамбург; СПб.: Невское время, 1994.
32. Правове регулювання інформаційної діяльності в Україні: Станом па 1 січня 2001 р. – К.: Юрінком Інтер, 2001.
33. Прайс М. Телевидение, телекоммуникации и переходный период: прано, общество

и национальная идентичность / М. Прайс – М., 2000.

34. Приступенко Т.О. Державна підтримка преси: порятунок чи пастка? / Т.О. Приступенко // Журналіст України. – 1997. – № 5–6. – С. 12–14.
35. Приступенко Т.О. Деякі аспекти етичної діяльності вітчизняних журналістів під час виборчих баталій / Т.О. Приступенко // Публіцистика і політика : зб. наук, праць / за ред. проф. В.І. Шкляра. – К., 2001. – Вип. 2.
36. Приступенко Т.О. Правові засади функціонування сучасних засобів масової комунікації України: монографія / Т.О. Приступенко; за ред. В. В. Різуна: Київ. нац. ун-т імені Т.Г. Шевченка – К., 2000.
37. Приступенко Т.О. Свобода преси в Україні / Т.О. Приступенко // Журналіст України. – 1994. – № 1–2. – С. 12–14.
38. Приступенко Т.О. Тенденції розвитку свободи преси в Україні / Т.О. Приступенко // Вісн. Київ. ун-ту. – К., 1993. – С. 31–42. – Сер. Журналістика.
39. Різун В.В. Роль ЗМК в демократичному суспільстві / В.В. Різун// Публіцистика і політика: зб. наук, праць / за ред. проф. В.І. Шкляра. – К., 2001. – Вип. 2.
40. Сиберт Ф.С. Четыре теории прессы / Ф.С. Сиберт, У. Шрамм, Т. Питерсон. – М., 1998.
41. Станиславский К.С. Избранное / К. С. Станиславский; состав. Ю.С. Калашников, В.Н. Прокофьев. – М.: Всерос театр, о-во, 1982.
42. Стенхольм О. Защита общества от злоупотребления свободой печати / О. Стенхольм // Междунар. жизнь. – 1993. – № 10.
43. Україна: інформація і свобода слова : зб. законодавчих актів, нормативних документів та статей фахівців / у поряд. А.М. Затворний. – К.: Молодь, 1997.
44. Українське законодавство : Засоби масової інформації. – К., 1999.
45. Шкляр В.І. Соціальна норма і престиж преси / В.І. Шкляр // Укр. періодика: історія і сучасність / за ред. М.М. Романюка. – Л., 1997. – С. 25–28.

Допоміжна

1. Аристотель. Сочинения : и 4 т. / Аристотель. – М. : Мысль, 1993. – С. 3–79.
2. Глібовицький Є. Київська газета "Сьогодні" шукає собі господаря / Є. Глібовицький // ТСН, "1+1". – 2001. – 18 трав.
3. Головатий С. Радіо Вільна Європа / С. Головатий // Радіо Свобода. – 2001. – 9 січ.).
4. Гонгадзе Г. Куди пливе «Титанік» української журналістики? / Г. Гонгадзе // Українська правда. – К. : Брама.
5. Гонгадзе став жертвою міжкланової боротьби // Українська правда. – 2000. – 8 лист.
6. Гюго В. Отверженные : роман : в 2 т. / В. Гюго: пер. с фр.; предисл. М. Толмачева. – Минск, 1989. – Т. 1.
7. Дживелегов А.К. Возрождение / А.К. Дживелегов. – М.; Л., 1924.
8. Ещенко Т. День народження Гонгадзе / Т. Ещенко // День. – 2001. – 30 трав.
9. Історія зарубіжної літератури / М.С. Шаповалова, Г.Л. Рубанова, В.Л. Моторний. – Л. : Вища шк. Вид-во при Львів, ун-ті, 1982.
10. Кант И. Из «Лекций по этике» (1780–1782) / И. Кант// Этическая мысль: науч.-публицист. чтения. – М. : Политиздат, 1985. – С. 299–333.
11. Капустин А. «Бархатная цензура». Украинские журналисты продолжают бороться за право свободно осуществлять свой профессиональный долг / Л. Капустин // Независимая газета. – 2000. – 19 мая.
12. Карлсон М. Солідарність у Європі: формування послідовної політики трансформації та інтеграції / М. Карлсон // Економічний часопис. – 1997. – № 6–7.
13. Кульчицький О. Основи філософії і філософських наук / О. Кульчицький. – Мюнхен ; Львів, 1997.
14. Малахов В.А. Етика: курс лекцій / В.Л. Малахов. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Либідь, 2000.

15. Науковий коментар Кримінального кодексу України / проф. М. Й. Коржанський. – К.: Атіка : Академія: Ельга-Н, 2001.
16. Орендарчук Г. Гуманістичні виміри істини / Г. Орендарчук // Гуманізм і духовність у контексті культури. – Дрогобич, 1996. – Кн. 1.
17. Робесп'єр М. Речь о свободе печати / М. Робесп'єр. – М., 1806.
18. Словарь по этике / под ред. И.С. Кона. – 4-е изд. – М.: Политиздат, 1981.
19. Слоун В. Краще мати пресу без уряду, аніж уряд без преси / В. Слоун // День. – 2001. – 15 трав.
20. Толмачев М. Предисловие к роману Виктора Гюго «Отверженные» / М. Толмачев // Гюго В. Отверженные: роман : в 2 т. / В. Гюго. – Минск, 1989. – Т. 1.
21. Хайдеггер М. Письмо о гуманизме / М. Хайдеггер // Проблема человека в западной философии. – М., 1988.
22. Шкляр В.І. Преса керована і преса керуюча / В.І. Шкляр // Українська періодика: історія і сучасність: тези доп. і повідомл. Всеукр. наук.-теорет. конф. 9–10 груд. 1993 р. – Львів, 1993. – С 13–17.
23. Юшкявичус Г. Предисловие / Г. Юшкявичус // Законодательство Российской Федерации о СМИ. – М.: Гардарика, 1996.

Інформаційні ресурси

1. Всеукраїнські Інтернет-видання: <http://www.pravda.com.ua/>, <http://24tv.ua/>, <http://www.radiosvoboda.org/>, <http://www.hromadske.tv/air/efir/>, <http://zik.ua/>.
2. Місцеві Інтернет-видання: Фіртка <http://firtka.if.ua>, Вікна <http://vikna.if.ua/>, Стик <http://styknews.info/>, Паралелі <http://paralleli.if.ua/>, Версії <http://versii.if.ua/>.
3. Інтернет-версії місцевих та всеукраїнських газет: Галичина <http://www.galychyna.if.ua/>, Репортер <http://report.if.ua/>, Галицький кореспондент <http://gkpress.if.ua/>, Дзеркало тижня <http://dt.ua/>, День <http://www.day.kiev.ua/uk>.
4. Інтернет-телебачення: Громадське ТВ: <http://www.hromadske.tv/air/efir/>, Експрес-ТВ <http://espreso.tv/>, ЗІК: <http://zik.ua/>.
5. <http://galtv.if.ua/home/>.

Викладач Потятинник Борис Володимирович